

Tato analýza vznikla v rámci projektu Centra pro komunitní práci západní Čechy „Podpora udržitelnosti procesu plánování dostupnosti sociálních služeb na území ORP Klatovy a Mikroregionu Touškovsko“, který je podpořen z Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

SHRNUTÍ PODNĚTŮ PRO ROZVOJ SOCIÁLNÍCH A NÁVAZNÝCH SLUŽEB NA KLATOVSKU

Pracovní verze. Text neprošel jazykovou korekturou.

CENTRUM PRO KOMUNITNÍ PRÁCI ZÁPADNÍ ČECHY

ŘÍJEN 2013

**PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST**
www.esfcr.cz

Úvod

Pro účely projednání získaných podnětů k rozvoji sociálních a návazných služeb na Klatovsku v pracovních skupinách a v řídicí skupině v rámci 2. etapy komunitního plánování sociálních služeb jsme vytvořili tento shrnující podkladový dokument, který obsahuje podněty k rozvoji sociálních služeb z Analýzy problémů a potřeb v oblasti poskytování sociálních a návazných služeb, ze Sociálně demografické analýzy obcí, Přehledu organizací poskytujících návazné služby na Klatovsku a z Analýzy potřeb rodičů zdravotně postižených dětí z pohledu pečujících matek. V neposlední řadě obsahuje dokument také podněty, které zazněly na setkání starostů ke komunitnímu plánování sociálních služeb konaném dne 25.6.2013 v Klatovech. Smyslem shrnutí je poskytnout přehledně strukturovaný výčet podnětů a možností na zlepšení stávajícího systému sociálních a návazných služeb. Plné verze dokumentů, ze kterých je shrnutí vytvořeno, jsou spolu s dalšími analýzami k dispozici ke stažení na webových stránkách Městského úřadu Klatovy.

Klíčové kapitoly shrnutí jsou členěny z hlediska cílových skupin uživatelů sociálních služeb:

- **Děti, mládež a rodiny s dětmi**
- **Senioři, osoby se zdravotním postižením**
- **Ostatní osoby ohrožené sociálním vyloučením**
- **Podněty společné více cílovým skupinám**

Podněty ke zlepšení stávajících sociálních a návazných služeb na Klatovsku jsme mapovali prostřednictvím dotazníků určených organizacím poskytujícím návazné služby a představitelům obcí a měst. Dále prostřednictvím osobních rozhovorů se 7 poskytovateli sociálních služeb a 2 organizacemi poskytujícími návazné služby. V neposlední řadě jsou ve shrnutí obsaženy také podněty ze skupinového rozhovoru s matkami zdravotně postižených dětí.

DĚTI, MLÁDEŽ A RODINY S DĚTMI

SLUŽBY PRO RODINY A PRO DĚTI

- přetížení speciálních pedagogických center (řeší klienty se závažnějšími problémy)
- nedostatek odborných pracovišť typu dětského psychiatra a psychologa, etopeda, psychoterapeuta
- chybí mediace (např. při dlouhodobých sporech o děti)
- absence navazujících služeb na služby pedagogicko psychologické poradny – služby pro rodiny s dětmi s různými poruchami učení (autistické děti, různé rozvojové programy)
- nedostatečná kapacita školek
- chybí mateřské centrum
- nedostatečné zajištění volnočasových aktivit pro rodiny (potřeba modernizace koupaliště, omezené hodiny pro veřejnost na zimním stadionu, chybí otevřené hřiště, např. pro míčové hry pro veřejnost, pro mládež, chybí např. koš na basketball)

SLUŽBY PRO DĚTI ZE SOC.VYLOUČENÝCH LOKALIT ČI SOCIÁLNĚ SLABÝCH RODIN

- nedostatečná kapacita sanačních služeb pro rodiny, časová omezenost poskytování služeb (jedná se o rodiny, které by potřebovaly doprovod neustále), nemožnost sanace v rodinách se závislostí, psychiatr. onemocněním, agresivitou

- potřeba většího zajištění psychologických, terapeutických (individuální nebo skupinová nebo systematická terapie pro celý rodinný systém) a psychiatrických služeb pro rodiny v sociálně nepříznivých situacích
- neexistence zařízení (školička, malá školka) pro děti ze sociálně vyloučených lokalit nebo sociálně chudších rodin v předškolním věku
- neexistence sociálního centra pro práci s dětmi nižšího školního věku z vyloučených lokalit a pro práci s pubescentní mládeží
- absence nízkoprahového centra pro předškolní děti

SPOLUPRÁCE SE ŠKOLAMI, PREVENCE NA ŠKOLÁCH

- absence „vlastního“ metodika prevence pro Klatovy
- absence časových a finančních možností na hlubší kontakt a spolupráci se školou při řešení problémů dětí, na setkávání s výchovnými poradci, nemožnost poskytnout učitelům dlouhodobější spolupráci
- chybí zajištění právních služeb pro školy

OSTATNÍ

- personální problémy – nedostatek pracovníků OSPOD, vzrůstající náročnost případů, snížená bezpečnost při šetřeních (v některých případech je při šetření nutná asistence policie)
- nedostatečná návaznost služeb, chybí kontinuita, komplexnost řešení
- dobrovolnictví - chybí dobrovolníci pro doučování dětí v rodinách, komplikovaný a zdlouhavý systém získávání dobrovolníků

SENIORŮ, OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

LÉKAŘI, LÉKAŘSKÁ PÉČE, ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNY

- problematický přístup lékařů k předepisování domácí ošetrovatelské péče (neinformovanost, neochota)
- tlak ze strany zdravotních pojišťoven na lékaře, aby nepředepisovali podávání léků, inkontinentních pomůcek
- pojišťovny by měly přihlídnout k tomu, že lékař pečuje o seniory – o staré a nemocné lidi, kteří potřebují více péče
- zajištění specializované lékařské péče přímo v Plánici
- chybějící rehabilitace v LDN
- chybí zdravotní rehabilitace, zdravotní cvičení pro zdravotně postižené děti

CHYBĚJÍCÍ SLUŽBY, NEDOSTATEČNÁ KAPACITA A DALŠÍ TÝKAJÍCÍ SE SOC.SLUŽEB

- dlouhodobější převis poptávky po domově pro seniory (cca 30 „skutečných“ žádostí o pobyt v jednom zařízení)
- chybějící odlehčovací služba (cca 10-15 lidí za rok se u jedné organizace po službě poptává – nejen při dovolené, ale např. i při zdravotních problémech pečujících osob), (v jiném zařízení je poptávka po službě 1-2 lidé za rok)
- v některých obcích chybí domy s pečovatelskou službou
- dostupnost služeb pro seniory v obcích je omezená
- bílá místa v pokrytí pečovatelskou službou – blízké okolí Klatov (Vrhavěč), Strážovsko, Běšiny
- chybějící zdravotnicko-pečovatelské služby (Bolešiny)
- chybějící dům s pečovatelskou službou (Plánice)

- chybějící domovy se zvláštním režimem - zařízení pro klienty s Alzheimerovou demencí
- absence hospicu v kapacitě cca 10 lůžek vyčleněných v rámci nemocnice
- chybějící sociálně terapeutické dílny pro zdravotně postižené
- chybějící chráněná dílna pro osoby s psychickým onemocněním (za účelem výroby a prodeje výrobků)
- absence služeb pro postižené děti ve věku od 7 do 17 let a jejich rodiče - osobní asistence, odlehčovací služba, stacionář, specializovaná zařízení, připravenost k integraci, nenávaznost stávajících služeb (raná péče – stacionář)
- potřeba rozšíření kapacity rané péče, zvýšení počtu odborných poradců, asistentů, rozšíření cílové skupiny rané péče o starší děti
- nedostatečná kapacita sociálních lůžek v LDN
- nízké hodinové sazby pro osobní asistenty
- problematické získávání osobních asistentů – nízké sazby, náročná práce
- neefektivní školení (povinné) osobních asistentů těžce zdravotně postižených osob (klienti naučí asistenty specifické péči, kterou potřebují)

PŘÍSPĚVEK NA PÉČI

- problematika zneužívání příspěvku na péči – rodina za příspěvek nezajistí pro rodinného příslušníka sociální službu a péči sama neposkytne
- problematický přístup samotných seniorů k příspěvku na péči a k samotné péči – senior pomoc od rodiny nechce a příspěvek jí sám dává

DOPRAVA, BARIÉRY

- omezené dopravní spoje v okolí Plánicka (lidé dlouho čekají na spoj zpátky do obce)
- možnosti slevy na dopravu pro seniory
- potřeba řešení bariér s ohledem na potřeby nevidomých, např. problematika kruhových objezdů pro nevidomé
- podpora výstavby bezbariérových prostorů a úprava veřejného prostoru s ohledem na rodiny zdravotně postižených dětí
- zajištění dopravy důchodců k lékaři (Železná Ruda)

INTEGRACE ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÝCH DĚTÍ DO ŠKOL

- školy nejsou připravené na děti s větším zdravotním postižením
- nefunkční systém při integraci dětí do školských zařízení (např. školky potřebují pomoc a podporu v začátcích integrace)
- nedostatek asistentů pedagoga, nedostatečné financování asistentů pedagoga a speciálních pedagogů

OSTATNÍ

- chybí větší podpora terénních sociálních služeb (pečovatelská služba) od státu
- chybějící prostor pro setkávání rodičů zdravotně postižených dětí
- stálý nedostatek volných míst v penzionu pro seniory po ukončení ústavní léčby při zhoršení jejich zdravotního stavu (Bezděkov)
- problém umístění, ubytování osamělých, přestárých občanů (Bolešiny)
- rozšíření úvazku pracovníka pro zajištění péče více občanům ve větším rozsahu (Železná Ruda)

OSTATNÍ OSOBY OHROŽENÉ SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM

UBYTOVNY, BYDLENÍ

- ubytovny v regionu jsou přeplněné
- nepřiměřená podpora bydlení na ubytovnách-není to kontrolovatelné
- vzhledem k provozování ubytoven v regionu sem přicházejí lidé v nepříznivých sociálních situacích z celé republiky
- potřeba legislativních změn – nájem v ubytovnách bude hrazen v případě, že v ubytovnách budou působit sociální služby, které budou s ubytovanými pracovat
- ubývá bytů na otevřeném trhu
- možnost oslovit podnikatele provozující ubytovny ze strany města a projednat s nimi možnost, aby zafinancovali poskytování sociální služby nájemníkům ve svých ubytovnách
- absence bydlení pro lidi v nepříznivých sociálních situacích – následné byty s nějakým částečným chráněním, sociální službou
- chybí bydlení se sociálními službami pro matky s nižší inteligencí, které chtějí o své děti pečovat
- nejsou bezbariérové pokoje v ubytovnách
- větší podpora státu sociálnímu bydlení

SOCIÁLNÍ SLUŽBY

- nedostatečná kapacita noclehárny přes zimní období
- nedostatečná kapacita azylového domu pro matky s dětmi v tísní
- chybí krizová lůžka pro okamžitou pomoc
- nevyužitá kapacita domu na půl cesty (nezájem o službu)

NÁVYKOVÉ LÁTKY

- absence sociálních služeb pro osoby ohrožené závislostí na návykových látkách
- zajištění likvidace použitých injekčních stříkaček (odvoz do spalovny)
- nedostatek čistých a sterilních stříkaček, není možná výměna
- problém s jinými látkami - rostliny, byliny, čaje, houby, různé druhy léků
- nadměrné užívání energy drinků (dětí prvních tříd)
- nedořešený problém s detoxikační péčí, nedostupnost pro sociálně slabší rodiny, geografická vzdálenost, děti mladší 15 let nelze v rámci kraje nikam umístit
- neexistence služby pracující s rodiči i dětmi závislými na návyk. látkách, umožňující i opakované testování závislosti
- testování návykových látek – v laboratořích za úhradu, na kterou klienti nemají
- potřebnost odborného vzdělání v drogové problematice na školách, neprobíhají schůzky preventistů, primární prevence by se měla posunout do nižších ročníků
- laxní přístup škol k drogové problematice (neinformování rodičů písemně, nezvaní rodičů do školy, neuspořádání komise)

OSTATNÍ

- problematika koncentrace zařízení soc.prevence v jedné lokalitě (nemožnost samostatného života)
- potřebnost kontinuální práce s klienty
- negativní pohled ze strany veřejnosti na klienty zařízení soc.prevence
- potřeba zlepšení spolupráce se soudy v rámci resocializačního programu pro dospělé

PODNĚTY SPOLEČNÉ VÍCE CÍLOVÝM SKUPINÁM

DLUHOVÁ PROBLEMATIKA

- problematika energetických společností – neorientace klientů v podmínkách uzavření smluv
- překračování kapacity pracovníků sociálních služeb řešících dluhovou problematiku
- občané by uvítali zajištění služeb dluhové poradny (exekuce, insolvence) (Předslav)

PORADENSTVÍ, INFORMOVANOST

- je třeba větší informovanosti lékařů o sociálních a návazných službách a jejich větší iniciativa při kontaktu s pacienty, je potřebná větší spolupráce lékařů se soc.službami
- větší informovanost pediatrů a lékařů o zdravotním postižení dětí a předávání informací dál ze strany lékařů
- nedostatečná informovanost rodin o službě rané péče
- chybí komplexní poradenství pro rodiny se zdravotně postiženými dětmi
- je třeba zlepšit informovanost lidí s duševním onemocněním o jejich právech
- bylo by dobré distribuovat brožurku pro seniory na téma prevence před dluhy zpracovanou ve spolupráci s Magistrátem města Plzně i mimo Plzeň
- chybějící poradenství o dostupnosti sociálních služeb (Číhaň)
- potřeba poskytnutí ucelených informací o možnostech pomoci a o tom, kde je možné žádat (Mochtín)

SYSTÉM SOCIÁLNÍCH DÁVEK

- nepřehlednost systému dávek
- netransparentnost přidělování
- neexistence jednorázové okamžité dávky

SPOLUPRÁCE

- obecně je postrádána větší spolupráce mezi jednotlivými organizacemi - státními i nestátními
- chybí spolupráce organizací, institucí při řešení problémů u jednoho klienta
- je vnímána rivalita mezi organizacemi
- je vnímána potřeba nastavit do budoucna pravidla pro spolupráci mezi organizacemi (v případě, kdy klienti přecházejí od jedné služby ke druhé či využívají více služeb)
- větší spolupráce s odborníky na téma duševní onemocnění v rámci činnosti sdružení
- informovanost a spolupráce dětských a odborných lékařů se sociálním odborem

FINANCE

- malá finanční spoluúčast obcí a měst na poskytování sociálních služeb v regionu
- samosprávy se na financování služeb nepodílejí vůbec nebo pouze minimální měrou (závislost na Kraji, MPSV, ESF)
- chybějící finanční podpora (Zborovy)
- finanční spoluúčast státu či města rodičům na podporu využití sociálních služeb

ZAMĚSTNANOST:

- neexistující alternativa pro nezaměstnané matky
- chybí pracovní místa pro maminky s dětmi, neexistence sdílených úvazků

- nedostatek pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením, pro lidi s částečným invalidním důchodem
- chybí podpora návratu matek zdravotně postižených dětí na pracovní trh (dotované pozice, zkrácené úvazky)